

Nordjyllands Amt

en del af Europa

REGIONERNES FÆLLESSKAB

2

**AMTSBORGMESTER
SØREN MADSEN**

**JENS NYMAND
CHRISTENSEN
EUROPA-KOMMISSIONEN
REPRÆSENTATION
I DANMARK**

Denne pjece giver en oversigt over Den Europæiske Unions strukturfonde og eksempler på, hvad de indtil nu har betydet for den regionale udvikling i Nordjyllands Amt.

EU's regionaludvikling vil i de kommende år blive udformet i et tættere samspil med de regionale og kommunale myndigheder.

Et nyoprettet Regionsudvalg med 189 repræsentanter fra de 12 EU-lande vil fremover direkte kunne drøfte regionernes problemer med EU-myndighederne, og det er der god grund til at gøre.

Mange europæere i den erhvervsaktive alder står uden arbejde. Mest bekymrende er nok, at de unges vej fra skole til arbejdsliv i dag er svær og tung. Selv om nogle regioner blomstrer, står andre i stampe eller sygner hen. Der er behov for en særlig indsats for at bevare de nuværende jobs i Europa og skabe nye.

Forskellene mellem de rige og fattige dele af Europa er fortsat store. Velfærden skal udvikles i hele Europa, i modsat fald vil vi opleve øgede sociale spændinger og folkevandringer.

EU forsøger med sin regionalpolitik at hjælpe regionerne i de tolv medlemslande. Solidariteten betyder, at det er de fattigste regioner, der må have størst hjælp. Men også i Danmark drager amter og kommuner fordel af EU's regionalpolitik.

Strukturfondene i EU er med til at fremme de nødvendige investeringer i veje, miljø og energi - og i den vigtigste "kapital" af alle: mennesker. Mange europæere bliver nødt til at gå ind i nye erhverv eller fag. Uddannelse og efteruddannelser skal bl.a. åbne døren til nye muligheder.

Det nyoprettede Regionsudvalg giver regionerne - også danske amter og kommuner - bedre muligheder for at blive hørt i det ny Europa.

AMTERNE OG REGIONAL- UDVIKLING I EU

EU har næsten helt fra sin spæde start arbejdet på at mindske ulighederne mellem rige og fattige medlemslande og regioner i Europa. En egentlig "egnsudviklingsstøtte" blev indført i løbet af 1970'erne og 1980'erne.

Det centrale i EU's regionalpolitik er strukturfondene. Edinburgh-topmødet i 1992 besluttede at øge midlerne kraftigt frem til 1999.

Amterne, København og Frederiksberg får støtte fra strukturfondene. Denne pjeces fortæller om strukturfondene og nogle af de danske projekter, som har fået støtte.

Store uligheder

Udgangspunktet for EU's strukturfonde er, at der er store uligheder - ikke blot mellem de 12 medlemslande, men også inden for de enkelte lande.

I de 10 regioner, der er hårdest ramt af arbejdsløshed - især områder i Spanien og Syditalien - er mere end 20 ud af 100 arbejdsløse. I de 10 regioner, hvor arbejdsløsheden er lavest, er kun 2 eller 3 ud af 100 arbejdsløse.

Indbyggerne i de 10 mest tilbagestående regioner - især regioner i Grækenland og Portugal - tjener kun en tredjedel af gennemsnittet i de 10 mest udviklede regioner.

I perioden 1994-1999 er der afsat over 1000 mia. kr - først og fremmest til udvikling af EU's tilbagestående områder. Dæmning i Andalusien, Spanien.

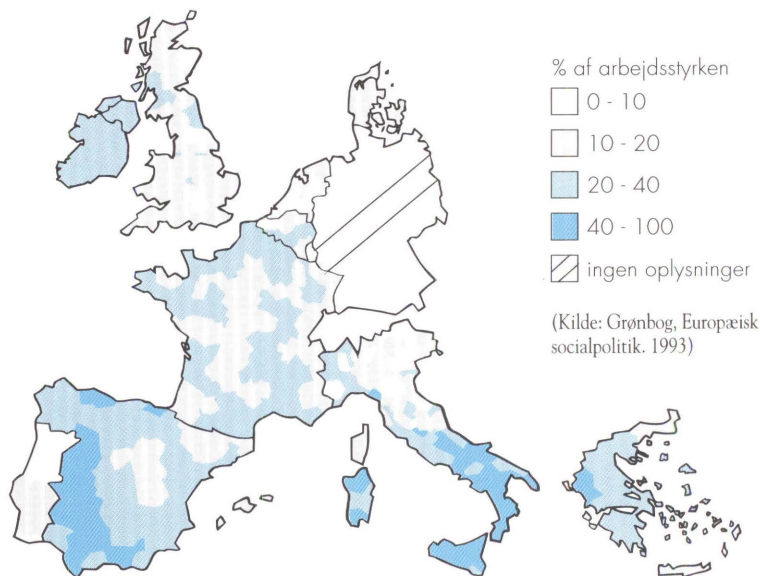
FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Ungdomsarbejdsløshed i EU-landene

Strukturfondene

Med Tyskland som den eneste undtagelse er der større arbejdsløshed blandt unge under 25 år end blandt ældre i alle EU-landene. Det gælder især de mindst udviklede områder.

Målene med de enkelte strukturfonde kan ses i nedenstående oversigt. For at et projekt kan opnå støtte fra fondene, skal det altså opfylde et af disse mål. Støtten kommer fra: Regional fonden, Social fonden og Landbrugs fonden.

Oversigt over de tre strukturfonde (se tabel side 15).

Mål	Hjælp til:	Regional fond	Social fond	Landbrugs-fond
1.	Fattige områder	■	■	■
2.	Områder i industriel tilbagegang	■	■	
3.	Bekæmpelse af langtidsledighed og støtte til unge arbejdsløse		■	
4.	Omskoling og efteruddannelse		■	
5.	Landbrug/fiskeri a. Strukturomlægning i landbrug og fiskeri b. landdistrikter	■	■	■

Ingen fattige områder i Danmark

Strukturfondene skal navnlig hjælpe de fattigste områder i de 12 EU-lande, og det bruges 2/3 af midlerne i strukturfondene til. Pengene går især til de tilbagestående regioner: Grækenland, Portugal, Irland, Spanien (undtagen Madrid og den nordlige del af landet) og Syditalien.

For Danmark gælder det om at bruge den økonomiske aktivitet, som strukturfondene skaber i andre dele af EU, til også at skabe vækst i Danmark. En stor del af midlerne til de fattigste lande er øremærket til miljø, veje og energi. Det er områder, som amter, kommuner og danske virksomheder har mange erfaringer med.

De lokale myndigheder i Danmark har desuden tradition for et direkte samarbejde med andre regioner - f.eks. gennem venskabsaftaler eller internationale netværk. Derfor kan danske amter og kommuner få støtte fra strukturfondene ved at indgå i et samarbejde med de fattige områder. Samarbejdet kan f.eks. dreje sig om at bruge dansk viden om, hvordan man renser spildevand eller fjerner kemikalier i forurennet jord.

Danske virksomheder kan desuden få del i midlerne ved at deltage i licitationer, ved at samarbejde med lokale virksomheder eller ved at oprette datterselskaber i de fattigste regioner.

Det danske udenrigsministerium har udstationeret konsulenter i de lande, der modtager størst støtte for at lette interesserede danske virksomheders adgang til ordrer på leverancer.

*I perioden 1994-99
går ca. 100 mia. kr
til udvikling af
landdistrikterne.*

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Områder i industriel tilbagegang

Store industrivirksomheder er i de senere år lukket rundt om i EU-landene - f.eks. kulminer, stålvalseværker eller skibsværfter. Omkring 54 mio. af de 340 mio. indbyggere i de 12 EU-lande bor i regioner, der er ramt af industrilukninger og massefyringer.

Også danske amter og kommuner oplever arbejdsløshed, fordi store nøglevirksomheder lukker eller indskrænker. Det har bl.a. været tilfældet med to skibsværfter. Derfor får 16 kommuner i Nordjyllands Amt og ni kommuner i Storstrøms Amt EU-støtte.

Fremover vil EU bruge strukturfondene til at hjælpe nogle af de regioner, hvor beskæftigelsen mindskes inden for fiskeri. Fiskerierhvervet er ofte koncentreret i regioner, hvor der kun er få muligheder for andet arbejde.

Hjælp til svage grupper

EU ønsker at gøre det nemmere for en række grupper at komme ud på arbejdsmarkedet. Alle danske amter, København og Frederiksberg får EU-støtte til projekter, der kan få langtidsledige og unge arbejdsløse i arbejde.

EU lægger fra 1994 vægt på en særlig opgave: omskoling og efteruddannelse. Det gælder især for personer, som trues af arbejdsløshed. Der skal sættes ind så tidligt, at fyringer undgås. Her vil også danske amter og kommuner kunne regne med EU-støtte til deres borgere i de kommende år.

Projekterne for de langtidsledige er rettet mod personer over 25 år, som har været arbejdsløse i mere end et år.

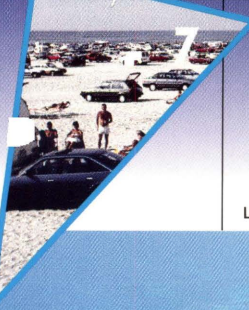
I de dårligst stillede regioner kan kvinder gennem EU-programmet "NOW" få hjælp til at komme i beskæftigelse. Kvinderne får f.eks. mulighed for at tage en erhvervsuddannelse eller for at starte egen virksomhed.

Et andet eksempel er "Horizon"-programmet, der skal forbedre handicappedes vej til arbejdsmarkedet. Støtten går bl.a. til handicappedes uddannelse og oprettelse af små og mellemstore virksomheder.

Udvikling i landdistrikterne

17 mio. europæere i EU lever i landdistrikter, der trues af affolkning. Bevaring og udvikling af landdistrikter er et vigtigt mål for EU. I Danmark støttes en lang række landkommuner i Sønderjyllands, Ringkjøbing, Viborg og Nordjyllands Amter. Bornholms Amt, Samsø, Mors, Ærø, Læsø, Langeland og 27 små øer får også hjælp.

LUFTFOTO: JAN KOFOD WINTHER

Følgende danske øer får tilskud fra EU:

Agersø, Aksø, Anholt, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Langeland, Lyø, Læsø, Mandø, Mors, Nekselø, Omø, Orø, Samsø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Ærø, Aarø.

Fra 1994-99 udgør de samlede EU-midler til strukturfondene ca. 1.200 mia. kr. Det svarer i gennemsnit til ca. 200 mia. kr. om året - eller samme beløb, som der kan bygges godt 10 Storebæltsbroer for.

STRUKTURFONDENE I DE KOMMENDE ÅR

De fleste penge fra strukturfondene går til Irland og de sydeuropæiske lande. Midlerne i den nyoprettede Samhørighedsfond, der fra 1994 støtter projekter om miljø, veje m.v. går udelukkende til Spanien, Portugal, Grækenland og Irland. Fondenes hovedmål er da også at udligne forskellene mellem de rige og fattige lande i EU. (Se budgetopstilling side 15).

Betingelser for støtte

Der er flere betingelser for støtte fra EU's strukturfonde.

EU's penge skal supplere de penge, som staten, amter og kommuner i forvejen betaler. EU-støtten må ikke træde i stedet for det enkelte lands egen støtte.

Princippet om nærhed betyder, at det er de enkelte lande, amterne og kommunerne - og ikke EU - der afgør, hvor der er størst behov for at sætte aktiviteter og udviklingsprogrammer i gang.

Amter og kommuner skal være med i alle faser af et projekt. Den praktiske administration af midlerne ligger i stor udstrækning i amterne, Københavns og Frederiksberg Kommuner. Den regionale administration er med til at sikre, at programmerne udformes efter de lokale behov. Amtet, kommunerne, arbejdsmarkedets parter, Arbejdsformidlingen og uddannelsesinstitutionerne går sammen om at lave planer, der både sigter mod udvikling og øget beskæftigelse.

Irland og de sydeuropæiske lande modtager flest penge fra EU's strukturfonde.

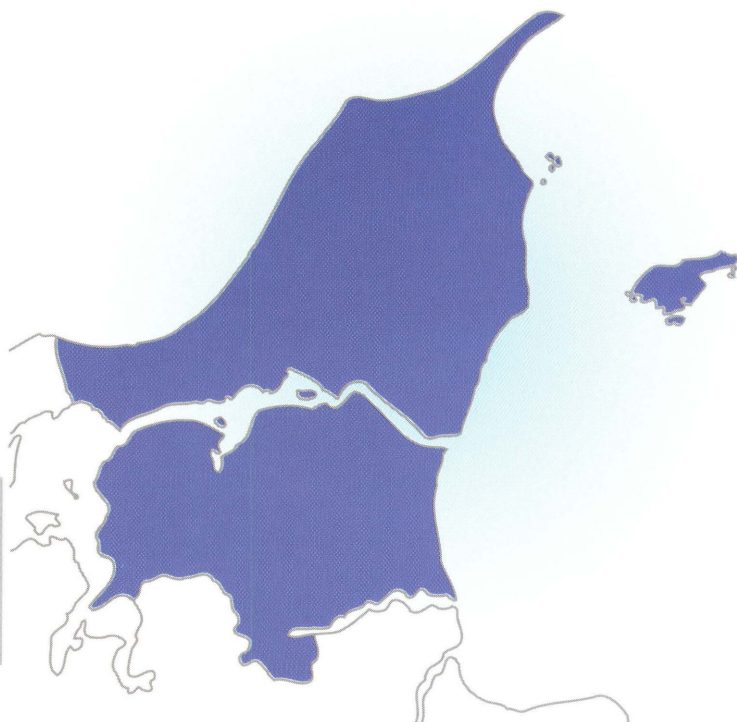
Her genopføres en kanal i Nordirland, der forbinder Shannon-floden med store sø-områder.

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

NORDJYLLANDS AMT

Indbyggere:	487.757
Driftsbudget (mia. kr.):	5,107
Ledige i pct.:	15,6
Kommuner:	27
(1993-tal)	

Nordjyllands Amt er arealmæssigt det største i Danmark, og indbygger-tallet er lige knap 10 pct. af landets befolkning.

Med en arbejdsløshed på 15,1 pct. mod 12,2 pct. i landsgennemsnit tegner amtet sig for en knap så eftertragtet rekord.

En del af forklaringen på landets største arbejdsløshed er, at tre af amts betydningsfulde erhverv - landbrug, fiskeri og værftsindustri - er inde i en omstillingsperiode. Denne omstilling påvirker også de virksomheder, der er afhængige af disse erhverv, f.eks. fødevarerbranchen.

Amtet har dog mange initiativer i gang - også inden for de tre områder, hvor bl.a. skibsværftet Danyard har fået nye ordrer. Nystartede virksomheder klarer sig generelt godt, og der er en god iværksættertradition i amtet.

Jern- og metalområdet er et af Nordjyllands styrkepunkter - især elektronik, tele- og kommunikationsområdet står stærkt.

De rene nordjyske kyster er med til at gøre turismen i amtet til et område, der har gode muligheder for at udvikle sig. Og som partnere i arbejdet med

NOVI, Nordjyllands Videnspark, er igangsat med støtte fra EU's regionalfond.

nye ideer, forskning og videreudvikling har landsdelen stor glæde af Nordjyllands Videnspark og Aalborg Universitetscenter, der er meget erhvervs- og teknologiorienterede.

IT

Ø

EKSEMPLER PÅ EU-STØTTEDE PROJEKTER

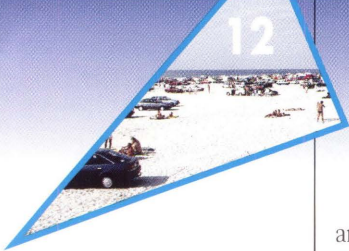
FOTO: MARIANNE ANDERSEN

S-CARD - et eksempel på en højteknologisk virksomhed, der har fået EU-støtte til markedsundersøgelse.

Nordjyllands Amt er et regionalt udviklingsområde, hvor der er behov for nytænkning og initiativ på mange niveauer. EU's regionalfondsmidler bruges derfor især til, at nye og eksisterende virksomheder kan investere i fremtiden og til uddannelse af medarbejderne. Transport og turisme er dog også områder, der prioriteres højt, når støtten fra EU skal fordeles.

Nordjyllands Videnspark er et af de største projekter, der er igangsat med hjælp fra EU's regionalfond. Parken, der i daglig tale kaldes NOVI, er et væksthuse, som tilbyder lokaler, risikovillig kapital og rådgivning. NOVI fungerer som fødselshjælper for nye virksomheder og er med til at sikre nuværende arbejdspladser gennem udviklingsprojekter. En af NOVI's styrker ligger i det tætte samarbejde med forskere fra Aalborg Universitetscenter. Tilskud fra EU på fem mio. kr. har været med til at finansiere selve NOVI-bygningen. Derudover strømmer der løbende EU-tilskud gennem Vidensparken som støtte til de forskellige projekter, NOVI hjælper på vej.

S-CARD er et eksempel på en højteknologisk virksomhed, der har fået en økonomisk saltvandsindsprøjtning fra Regionalfonden. S-CARD er den første virksomhed i Danmark, der laver IC-kort - plastikkort med en mikrochip, så kortet kan huske og kommunikere. Kortet anvendes bl.a. som småpenge-kort i busser og telefoner, og virksomheden er langt fremme med trådløse kort, der ikke skal puttes i automat, før man kan bruge dem. Støtten fra EU er blevet brugt til at undersøge, hvilke krav kunder og sam-

arbejdspartnere stiller til det ny kort. Undersøgelsen er af stor betydning for S-CARDs muligheder for at klare sig på markedet. EU-støtten udgør knap 470.000 kr.

Nielsens Fiskeeksport i Aalbæk har fået midler fra EU til produktudvikling. Pengene går til et forsøg med en ny metode, som kan modne sildefileter til salt- og kryddersild. Firmaet samarbejder om projektet med

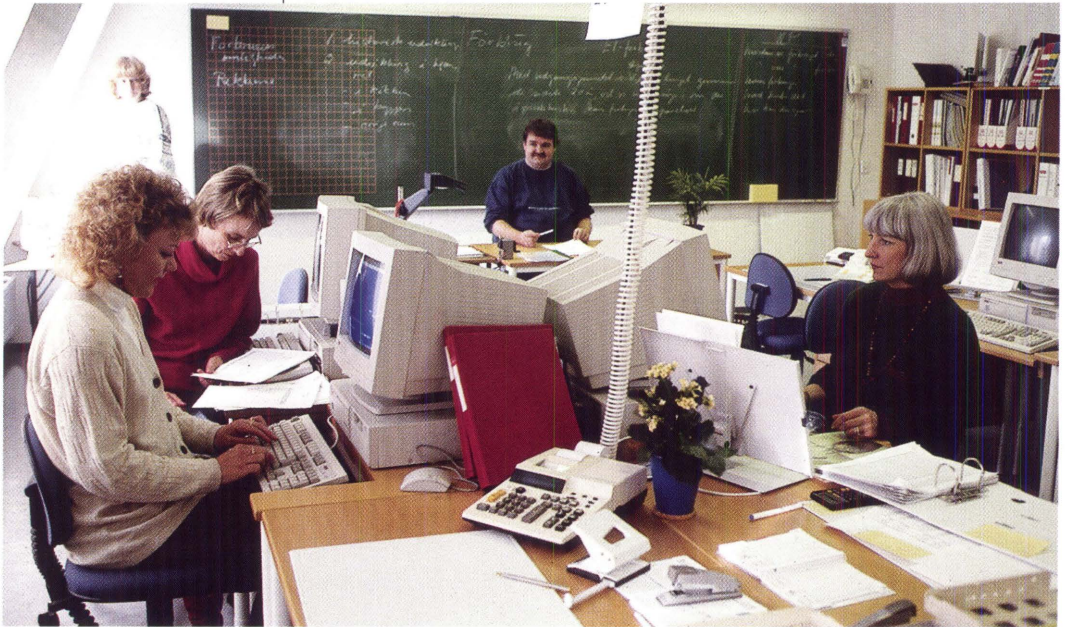

FOTO: THORKILD JENSEN

A/SIM, en fiktiv virksomhed, er en del af et europæisk netværk, hvor kursisterne uddannes i kontorarbejde.

Launis Fiskekonserves i Aalbæk og Abba Seafood i Nørresundby. EU-regionalfonden har støttet med knap 200.000 kr.

Nye initiativer inden for undervisning støttes også af EU-fondsmidler. På Aalborg Handelsskole er en fiktiv virksomhed skudt frem: A/SIM er en del af et europæisk netværk, hvor 1.300 lignende virksomheder handler med hinanden. Her kan kursisterne på en ny og virkelighedslignende måde uddannes i kontorarbejde. Kurset henvender sig til arbejdsløse over 25 år og har i 1994 fået godt 650.000 kr. i støtte fra Socialfonden.

Med støtte fra EU skal Nordjyllands Amts net af cykelruter nu udvides. En ny cykelsti - Limfjordsstien - tages i brug i juni 1994 og strækker sig rundt

FOTO: LEVERET AF AMTET

Med støtte fra Regional-
fonden deltager amtet sam-
men med region Kreta i et
projekt med
know-how-overførsel.

om Limfjorden fra Hals i øst til Aggersund i vest. Fra EU's regionalfond er der ydet støtte på 214.000 kr.

Den samlede støtte fra EU til regionen var i 1993 76 mio. kr. Midlerne går til initiativer i landsdelen, men Nordjyllands Amt deltager også i regional-
fond-støttede projekter på europæisk plan.

Samarbejdet mellem region Kreta og Nordjyllands Amt er et eksempel på et projekt, hvor nordjyske virksomheder sammen med amtet er med til at overføre viden og erfaringer til en mindre udviklet region i EU. Projektet omfatter bl.a. spildevandsrensning, vindenergi, overvågning af miljøet, udvikling af fiskeriet og analyse af turistbehov. Projektet har fået næsten 20 mio. kr. fra Regionalfonden fordelt over perioden 1992-94.

Amterne i Potsdam, Gdansk og Nordjylland er i gang med et samarbejde om at danne politiske og administrative netværker i de to østeuropæiske amter. Projektet omfatter uddannelse, opbygning af en arbejdsformidling, renovation og byggeri af institutioner. Også nordjyske virksomheder deltager i dette projekt, der har fået 790.000 kr. fra EU's Regionalfond.

Endvidere deltager Nordjyllands Amt i forskellige uddannelsesprojekter i Polen, Grækenland og Portugal - med støtte fra Socialfonden og Regionalfonden.

Amtsrådsforeningen i Danmark
Landemærket 10,
Postbox 1144, 1010 København K
Telefon 33 91 21 61
Telefax 33 11 21 15

Nordjyllands Amt
Niels Bohrsvvej 30
9220 Aalborg Ø
Telefon 98 15 62 22

Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark
Østergade 61, Postbox 144, 1004 København K
Telefon 33 14 41 40
Telefax 33 11 12 03

STRUKTURFONDENE 1994-1999

FORDELING AF EU'S STRUKTURFONDSBEVILLINGER. 1994-1999. HELE EU

		i ECU	i Kr. (1 ECU = 7,50 kr.)
Mål 1.	Strukturtilpasning i tilbagestående områder.	96,346 mia.	722,6 mia.
Mål 2.	Omstilling i de regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang.	15,316 mia.	144,9 mia.
Mål 3. og 4.	Bekæmpelse af langtidsledighed og fremme af den erhvervs-mæssige integrering af unge og personer, som er udsat for udelukkelse fra arbejdsmarkedet.	15,840 mia.	118,8 mia.
Mål 5a.	Tilpasning af landbrugs- og fiskeristrukturerne.	6,143 mia.	46,1 mia.
Mål 5b.	Landdistrikternes udvikling.	6,296 mia.	47,2 mia.
	Til overgangs- og innovationsforanstaltninger.	1,530 mia.	11,5 mia.
	Ialt	141,471 mia.	1.061,1 mia.

VEJLEDENDE FORDELING MELLEM MEDLEMSSTATERNE. DANMARK.

Mål 2..	1994-1996	56 mio.	420 mio.
Mål 3 og 4.	1994-1999	301 mio.	2.250 mio.
Mål 5b.	1994-1999	54 mio.	405 mio.

BEFOLKNING I DE STØTTEBERETTIGEDE OMRÅDER. (Grækenland, Irland og Portugal er fuldt støtteberettigede under mål 1.)

		B	DK	D	E	F	I	L	NL	UK	EU ialt
Mål 2	i 1000 indbyggere	14000	440	7000	7900	14600	6300	130	2600	17700	58100
1994-1996	i % af den samlede befolkning	14,0	8,8	8,8	20,3	25,9	10,8	34,2	17,3	31,0	16,8
Mål 5b	i 1000 indbyggere	448	360	7725	1731	9759	4827	30	800	2841	28523
1994-1999	i % af den samlede befolkning	4,5	7	9,6	4,4	17,3	8,4	7,8	5,4	4,9	8,2

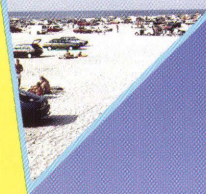
BEVILLINGER FOR STRUKTURFONDENE. (I MIO. ECU).

	B	DK	D	GR	E	F	IRL	I	L	NL	P	UK	EU ialt
Mål 1 1994-99	730	-	13640	13980	26300	2190	5620	14860	-	150	13980	2360	x
Mål 2 1994-96	160	56	733	-	1130	1765	-	684	7	300	-	2142	x
Mål 3 og 4 1994-99 (1)	465	301	1942	-	1843	3203	-	1715	23	1079	-	3377	x
Mål 5b 1994-99	77	54	1227	-	664	2238	-	901	6	150	-	817	x

1) Eksklusiv de beløb, der er afsat til mål 1-regionerne.

Der er tale om en vejledende fordeling mellem medlemsstaterne, og den gælder støtterammerne for mål 1-4 og 5b.

FORSIDEFOTO: AXEL SØGAARD

Udgivet af
Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark

i samarbejde med
Amterne i Danmark,
Københavns og Frederiksberg Kommuner

Maj 1994